

Autorité de protection des données
Gegevensbeschermingsautoriteit

Advies nr. 102/2021 van 14 juni 2021

Betreft: Advies *m.b.t.* een ontwerp van besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de steun aan de ondernemingen die een contactberoep of een zogenaamde niet-essentiële activiteit uitoefenen in het kader van de gezondheids crisis COVID-19 (CO-A-2021-125)

De Gegevensbeschermingsautoriteit (hierna de "Autoriteit");

Gelet op de wet van 3 december 2017 *tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit*, inzonderheid op artikelen 23 en 26 (hierna "WOG");

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG* (hierna "AVG");

Gelet op de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens* (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de heer Alain Maron, Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Klimaattransitie, Leefmilieu, Energie en Participatieve democratie, ontvangen op 04/06/2021;

Gelet op het verslag van Mevrouw Alexandra Jaspar, Directeur van het Kenniscentrum van de Gegevensbeschermingsautoriteit ;

Brengt op 14 juni 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. Krachtens artikel 28 van de ordonnantie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest van 3 mei 2018 *betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van ondernemingen*, kan de Brusselse Hoofdstedelijke Regering (hierna de Regering) steun verlenen aan ondernemingen waarvan de economische activiteit is getroffen door een natuurramp of een buitengewone gebeurtenis, voor het herstel van de materiële schade, het inkomensverlies en de vaste uitbatingskosten.

2. Het ontwerp van besluit van de Regering *betreffende de steun aan de ondernemingen die een contactberoep of een zogenaamde niet-essentiële activiteit uitoefenen in het kader van de gezondheids crisis COVID-19*, hierna het ontwerp, dat voor advies wordt voorgelegd, kwalificeert in zijn artikel 2, derde lid, de gezondheids crisis COVID-19 als een buitengewone gebeurtenis in de zin van artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 en bepaalt vervolgens welke ondernemingen onder welke voorwaarden in aanmerking komen voor steun.

3. Het ontwerp bevat meer in het bijzonder een steunregeling voor ondernemingen die verplicht werden te sluiten of die hun activiteiten enkel konden verder zetten via een systeem van bestellen of een systeem van afspraak ingevolge de COVID-19 maatregelen.

4. Uit artikel 13 van het ontwerp blijkt dat de steunmaatregelen zowel natuurlijke personen als rechtspersonen viseren. De verificatie van een aantal van deze voorwaarden vereist de verwerking van persoonsgegevens. De Autoriteit is dus bevoegd.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

a) Rechtsgrond

5. Elke verwerking van persoonsgegevens moet steunen op een rechtsgrond in de zin van artikel 6 AVG. *In casu* steunt de verwerking op artikel 6.1.e) AVG, namelijk de taak van algemeen belang waarmee de verwerkingsverantwoordelijke – de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid van de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel, hierna de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid, (artikel 13, § 2, eerste lid, van het ontwerp) - wordt belast: bijdragen tot economische stabiliteit door ondernemingen waarvan de activiteit getroffen is door een natuurramp of een buitengewone gebeurtenis, financieel te steunen (artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018)

b) Doeleinde

6. Volgens artikel 5.1.b) AVG kan de verwerking van persoonsgegevens enkel uitgevoerd worden voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden.

7. Artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 verleent aan de Regering de mogelijkheid om steun toe te kennen aan ondernemingen waarvan de economische activiteit is getroffen door een natuurramp of een buitengewone gebeurtenis. Die steun strekt ertoe om financieel bij te dragen tot het herstel van de materiële schade, tot het compenseren van het inkomensverlies en de vaste uitbatingskosten van de betrokken ondernemingen.

8. Dit doeleinde voldoet aan de vereisten van artikel 5.1.b) AVG.

c) Proportionaliteit

9. Artikel 5.1.c) AVG bepaalt dat persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt moeten zijn tot wat noodzakelijk is voor de beoogde doeleinden ('minimale gegevensverwerking').

10. Vermits het niet mogelijk is om op voorhand te bepalen welke natuurramp of welke buitengewone gebeurtenis nefaste gevolgen heeft voor ondernemingen, verleent artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 een delegatie aan de Regering om te bepalen welke gebeurtenis kwalificeert als een natuurramp of buitengewone gebeurtenis. Zij erkent de gezondheidscrisis COVID-19 als een buitengewone gebeurtenis (artikel 2, derde lid, van het ontwerp). Artikel 30, § 1, eerste lid, van de ordonnantie van 3 mei 2018 belast de Regering met het bepalen van de modaliteiten (voorwaarden) voor het verlenen van deze steun n.a.v. een dergelijke buitengewone gebeurtenis.

11. Artikel 13, § 1, van het ontwerp vermeldt de categorieën van persoonsgegevens die worden verwerkt:

- 1°. de identificatie- en contactgegevens van de personen die namens de begunstigen de aanvraag indienen;*
- 2°. de identificatie-, adres- en contactgegevens van de zelfstandige ondernemingen natuurlijk persoon die de premie aanvragen;*
- 3°. de gegevens betreffende sancties en inbreuken van de begunstigen bedoeld in artikel 5;*
- 4°. de gegevens die noodzakelijk zijn om de naleving van de voorwaarden bedoeld in de artikelen 3, 4, 7 en 9 na te gaan;*
- 5°. de gegevens die noodzakelijk zijn voor het beheer van de toegang tot het steunaanvraagformulier .*

12. De categorieën vermeld in het 1° en 2° geven in het licht van het doeleinde geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

13. De gegevens vermeld in het 3° zijn gegevens geïllustreerd door artikel 10 AVG¹. *In casu* worden de gegevens verwerkt door een overheid. Uit artikel 41 van de ordonnantie van 3 mei 2018 blijkt dat de verwerkingsverantwoordelijke n.a.v. de behandeling van steunaanvragen gegevens geïllustreerd door artikel 10 AVG zal verwerken, vermits bepaalde veroordelingen leiden tot uitsluiting van steun. Het feit dat het verkrijgen van een premie ter compensatie van inkomstenverlies n.a.v. de COVID-19 afhankelijk wordt gesteld van het ontbreken van een veroordeling wegens een inbreuk op de COVID-19-maatregelen (zie artikel 5 van het ontwerp), geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen. Gelet op de gevolgen van een sanctiëring bedoeld in artikel 5, is het belangrijk dat iedere discussie wordt uitgesloten over de juiste draagwijdte van "sanctiëring". Volstaat het dat men veroordeeld is, niettegenstaande er nog rechtsmiddelen openstaan tegen de veroordeling of wordt een in kracht van gewijsde gegane beslissing van een gerecht bedoeld? De tekst van artikel 5 wordt op dit punt best verduidelijkt.

14. Door het 5° lijken de gegevens te worden geïllustreerd die nodig zijn voor de organisatie van het toegangs- en gebruikersbeheer m.b.t. het steunaanvraagformulier dat op een website ter beschikking wordt gesteld. De gegevenscategorieën die daardoor worden geïllustreerd moeten nader worden gepreciseerd.

15. Het 4° verwijst naar gegevens geïllustreerd door de artikelen 3, 4, 7 en 9 van het ontwerp. De Autoriteit verwijst naar haar commentaar bij deze artikelen die hierna worden besproken.

16. De artikelen 3 en 4 van het ontwerp bevatten de **algemene steunvoorwaarden**.

17. Om in aanmerking te komen voor steun moet de begunstigde (artikelen 3 en 4 van het ontwerp):

1°. op 31/12/2020 ingeschreven zijn in de KBO;

2°. op 31/12/2020 een vestigingseenheid hebben ingeschreven op het grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (oefent er een economische activiteit uit);

3°. geen BTW-vrijstelling genieten in toepassing van artikel 56*bis* BTW-wetboek;

¹ Dit zijn persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen die op grond van artikel 6, lid 1, AVG alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

- 4°. geen premies genoten hebben in toepassing van 3 in het ontwerp vermelde besluiten van de Regering die reeds een COVID-19 gerelateerd steunregime bevatten;
- 5°. in 2019 een bepaalde minimumomzet in het gewest gerealiseerd hebben.

18. Op basis van deze voorwaarden kan worden vastgesteld dat gegevens worden verwerkt m.b.t. het tijdstip en de plaats waar men zijn bedrijvigheid uitoefent. Verder worden ook fiscale informatie, namelijk de omzet van 2019 gebaseerd op de gegevens opgenomen in de ontvangstbewijzen van de BTW-aangiften en de afwezigheid van een bepaalde BTW-vrijstelling, verwerkt. Dit geeft in het licht van het doeleinde geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

19. De vereiste geen premies te hebben genoten in toepassing van de 3 in het ontwerp vermelde besluiten van de Regering, geeft evenmin aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

20. Voor wat de verificatie van de voorwaarden betreft bepaalt artikel 13, § 2, tweede lid, van het ontwerp dat de verwerkingsverantwoordelijke de gegevens kan opvragen bij andere overheidsinstanties waaronder de FOD Economie en de FOD Financiën. De Autoriteit vestigt er de aandacht op dat artikel 20 WVG² een federale overheidsdienst verplicht om een protocol te sluiten met de verwerkingsverantwoordelijke aan wie hij persoonsgegevens op basis van artikel 6.1.c) of 6.1.e) AVG doorgeeft.

21. Artikel 7 van het ontwerp bepaalt wie in aanmerking komt voor **steun aan ondernemingen die een contactberoep uitoefenen**. Naast de algemene steunvoorwaarden (zie punten 17 - 20) moeten men ingeschreven zijn in de Kruispuntbank van Ondernemingen voor de activiteit:

- haarverzorging (activiteit 96.021³);
- schoonheidsverzorging (activiteit 96.022);
- sauna, solarium, baden (activiteit 96.040);
- plaatsen van tatoeages en piercings(activiteit 96.092) .

en onderworpen zijn geweest aan de verplichting om te sluiten.

² Wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*.

³ Dit is de NACE-code. NACE staat voor de Algemene Nomenclatuur van de Economische Activiteiten in de Europese Gemeenschappen ('Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes') of de 'Europese activiteitenomenclatuur'. Het is dus een officiële Europese lijst van activiteitomschrijvingen, die door de RSZ en de ondernemingsloketten gebruikt wordt om bedrijven in te delen in sectoren. De code 56.302 identificeert de activiteit als discotheken, dancings en dergelijke.

22. De verwerking van de soort activiteit dat wordt uitgeoefend en het feit dat de betrokkene onderworpen was aan een verplichte sluiting geeft in het licht van het doeleinde geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

23. Artikel 9 van het ontwerp regelt de **steun voor ondernemingen die een zogenaamde niet-essentiële activiteit uitoefenen**. De activiteiten die door dit artikel geïmpliceerd worden, zijn opgesomd in de bijlage van het ontwerp. Naast de algemene voorwaarden (zie punten 17 - 20) wordt vereist dat men vanaf 27 maart 2021 zijn activiteit enkel heeft kunnen verder zetten via een systeem van bestellen en afhalen, van leveren of via een systeem van afspraak. Dit geeft vanuit het perspectief van gegevensverwerking geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

24. Artikel 12 van het ontwerp bepaalt dat de steun wordt vereffend op een Belgische zichtrekening van de begunstigde. De verwerking van het rekeningnummer is niet disproportioneel. Het zou echter de transparantie ten goede komen om dit element te integreren in artikel 13 van het ontwerp bij de opsomming van de categorieën van persoonsgegevens.

25. Artikel 11, zesde lid, van het ontwerp bepaalt dat de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid alle documenten of informatie kan opvragen die het voor het onderzoek van de aanvraag noodzakelijk acht. Daarnaast bepaalt artikel 13, § 2, tweede lid, van het ontwerp dat de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid de gegevens kan bekomen van de begunstigde of van een andere overheidsinstantie. De Autoriteit vestigt er de aandacht op dat:

- de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid, ingevolge het principe van de minimale gegevensverwerking, alleen maar die informatie en stukken mag opvragen die noodzakelijk zijn voor de controle van de voorwaarden bepaald in het ontwerp. Het is dus uitgesloten dat de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid op basis van artikel 11, zesde lid van het ontwerp, informatie of stukken opvraagt die hij noodzakelijk acht maar die niets te maken hebben met de toepassing van de bepalingen van het ontwerp en de ordonnantie van 3 mei 2018;
- de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid moet⁴, in de mate van het mogelijke, de informatie die hij nodig heeft voor de toekenning van de steun opvragen bij andere overheidsdiensten ((authentieke) bronnen) in plaats van de begunstigde te vragen om opnieuw de stukken en informatie te bezorgen.

⁴ Toepassing van de bepalingen van het samenwerkingsakkoord van 26 augustus 2013 *tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden voor het harmoniseren en uitlijnen van de initiatieven die de realisatie van een geïntegreerd e-government beogen*.

d) Bewaartermijn

26. Krachtens artikel 5.1.e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

27. Artikel 13, § 3, van het ontwerp stelt een maximale bewaartermijn van 3 jaar, te rekenen vanaf de dag van de vereffening van de steun, voorop.

28. Voor wat de dossiers waarin steun werd toegekend betreft, neemt de Autoriteit aan dat deze termijn gelinkt is aan het voorschrift van artikel 5 van het ontwerp. Krachtens dit artikel moet de begunstigde de ontvangen steun terugbetalen wanneer hij in de periode van 3 jaar te rekenen vanaf de datum dat de steun wordt toegekend, wordt gesanctioneerd voor een overtreding van de coronamaatregelen⁵. Dit geeft in het licht van artikel 5.1.e) AVG geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

29. Dit verklaart echter niet waarom de gegevens van dossiers waarin geen steun werd verleend gedurende dezelfde periode worden bewaard. Ofwel wordt vooralsnog in een verslag gemotiveerd waarom voor deze dossiers eenzelfde bewaartermijn noodzakelijk is, ofwel wordt het criterium vermeld dat toelaat de bewaarduur van deze dossiers te bepalen.

30. In afwijking van de vooropgestelde maximale bewaartermijn, wordt bepaald dat de gegevens langer kunnen worden bewaard, namelijk voor de duur van het geschil en de uitvoering van de eventuele gerechtelijke beslissing. Dit geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

e) Verwerkingsverantwoordelijke

31. Artikel 13, § 2, eerste lid, van het ontwerp identificeert de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid als verwerkingsverantwoordelijke. De Autoriteit neemt hiervan akte.

32. De Autoriteit maakt van deze gelegenheid gebruik om eraan te herinneren dat de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijken in het licht van de feitelijke omstandigheden gepast moet zijn⁶.

⁵ Gesanctioneerd op basis van artikel 26 van het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 *houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken* of op basis van elke bepaling die het vervangt.

⁶ Zowel de Werkgroep 29 – voorganger van de Europees Comité voor Gegevensbescherming – als de Autoriteit beklemtoonden de noodzaak om het concept verwerkingsverantwoordelijke te benaderen vanuit een feitelijk perspectief. Zie : Werkgroep 29, Advies 1/2010 over de begrippen « verwerkingsverantwoordelijke » en « verwerker », 16 februari 2010, p. 9 (https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2010/wp169_nl.pdf) Gegevensbeschermingsautoriteit, *Overzicht van de begrippen verwerkingsverantwoordelijke/verwerker in het licht van de Verordening (EU) nr. 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens (AVG) en enkele specifieke toepassingen voor vrije*

Met andere woorden, voor elke verwerking van persoonsgegevens moet worden nagegaan wie feitelijk het doel nastreeft en controle heeft over de verwerking.

f) Betrokkenen

33. Uit artikel 13, § 1, van het ontwerp blijkt duidelijk wie de betrokkenen zijn. Het betreft de ondernemer (natuurlijke persoon) die een aanvraag indient enerzijds en de natuurlijke personen die namens een rechtspersoon of een natuurlijke persoon de aanvraag indienen anderzijds. De Autoriteit neemt hiervan akte.

g) Ontvangers van de gegevens

34. Indien het de bedoeling is om de persoonsgegevens die de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid met het oog op de toepassing van de bepalingen van dit ontwerp verwerkt, aan derden (categorieën van ontvangers) te verstrekken, dan moeten deze vooralsnog in het ontwerp worden opgenomen, evenals het (de) doeleinde(n) van deze mededeling en de betrokken gegevens(categorieën). Dit doet geen afbreuk aan het feit andere overheidsinstanties voor een welbepaalde finaliteit toegang kunnen krijgen tot de gegevens voor zover dit door op hen van toepassing zijnde regelgeving wordt voorzien.

OM DEZE REDENEN, de Autoriteit

is van oordeel dat volgende aanpassingen zich opdringen:

- in artikel 5 de draagwijdte van sanctionering verduidelijken (punt 13)
- de gegevenscategorieën verwerkt met het oog op gebruikers- en toegangsbeheer nader preciseren in artikel 13 (punt 14);
- het rekeningnummer vermeld in artikel 12 integreren in artikel 13 (punt 24);
- in artikel 13, § 3, voor wat betreft de dossiers waarin de steun werd geweigerd ofwel vooralsnog in een verslag motiveren waarom voor deze dossiers dezelfde bewaartermijn als voor dossiers waarin steun werd verleend noodzakelijk is, ofwel het criterium vermelden dat toelaat de bewaarduur van deze dossiers te bepalen (punten 29 en 30);
- indien het de bedoeling is om de persoonsgegevens die de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid met het oog op de toepassing van de bepalingen van dit ontwerp verwerkt,

beroepen zoals advocaten, blz.1. (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/begrippen-verwerkingsverantwoordelijke-verwerker-in-het-licht-van-de-verordening-eu-nr.-2016-679.pdf>).

aan derden (categorieën van ontvangers) te verstrekken, deze laatsten vooralsnog opnemen in het ontwerp evenals het (de) doeleinde(n) van deze mededeling en de betrokken gegevens(categorieën) (punt 34);

vestigt de aandacht op het volgende:

- de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid, ingevolge het principe van de minimale gegevensverwerking, alleen maar die informatie en stukken mag opvragen die betrekking hebben op de controle van de voorwaarden bepaald in het ontwerp. Het is dus uitgesloten dat de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid op basis van artikel 15, laatste lid van het ontwerp, informatie of stukken opvraagt die hij noodzakelijk acht maar die niets te maken hebben met de toepassing van de bepalingen van het ontwerp en de ordonnantie van 3 mei 2018 (punt 25);
- de dienst Brussel Economie en Werkgelegenheid, in de mate van het mogelijke, de informatie die hij nodig heeft voor de toekenning van de steun moet opvragen bij andere overheidsdiensten ((authentieke) bronnen) in plaats van de begunstigde te vragen om opnieuw de stukken en informatie te bezorgen (punt 25).

(get.) Alexandra Jaspar
Directeur van het Kenniscentrum